

Förslag samlad riskbild och intern kontrollplan 2023

Stadsmiljönämnden 2023-02-02

Ingela Thörnqvist

Dialog kring förslag samlad riskbild och intern kontrollplan

- Presentation av förslag samlad riskbild och intern kontrollplan (15 minuter)
- Dialog i två grupper med möjlighet att ställa frågor och lyfta inspel till förvaltningen (30 minuter)
- Kort summering av resultatet från gruppdialogerna (15 minuter)

Beslut om samlad riskbild och intern kontrollplan 2023 fattas på stadsmiljönämnden den 24 februari

Introduktion

Riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll

Utgångspunkter för riskhanteringen

- Riskhanteringen ska vara en integrerad del i nämndens styrning
- Risk för förekomst av oegentligheter ska vara en del av nämndens riskhantering
- Riskhanteringen ska omfatta väsentliga verksamhetsområden, processer och projekt samt vid större förändringar i verksamheten

Årligen ska nämnden fatta beslut om

- ***Samlad riskbild***, där riskhanteringen för väsentliga riskområden ska redovisas
- Den samlade riskbilden ska beskriva ***åtgärder*** på plats och nya åtgärder som behöver vidtas
- ***Intern kontrollplanen*** som utgår från den samlade riskbilden. Områden/processer väljs ut där införda åtgärder följs upp

Arbetsätt riskhantering och intern kontroll

Inför 2023 och ny förvaltning

- Utgått från tidigare riskanalyser för trafikkontoret och park- och naturförvaltningen
- Risk möten per process under hösten
- Sammanställt och aggregerat en samlad riskbild på nämndnivå med 16 risker
- Åtgärdsplan med tidsatta åtgärder
- Förslag på tre områden att följa upp i intern kontrollplanen
- Sammanställt riskanalys avseende risk för oegentligheter för stadsmiljönämnden
- Årlig återkommande egenkontrollplan för att motverka risk för oegentligheter

Långsiktig målbild

- Integrera riskhanteringen tydligare i andra styrprocesser:
 - Budget- och uppföljningsprocessen
 - Omvärldsanalys
 - Processarbetet
 - Projektstyrningen
 - Lag- och regelefterlevnad – styrande dokument
- Stärka riskägarskapet på alla nivåer
- Samverkan med övriga NOS förvaltningar

Riskhanteringen och intern kontroll ska upplevas värdeskapande inom stadsmiljöförvaltningen!

Förslag samlad riskbild

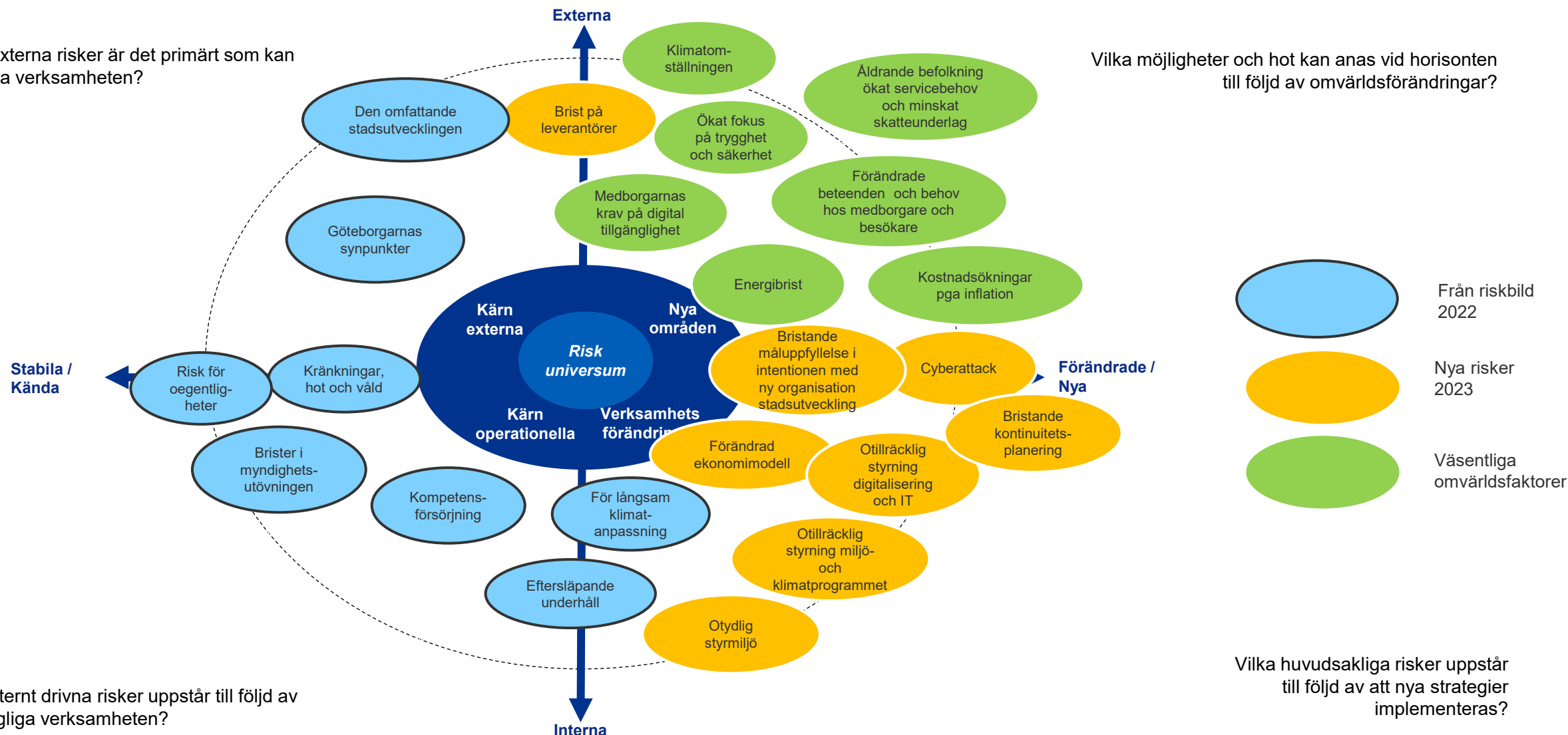
Riskuniversum – förslag stadsmiljö 2023

Göteborgs
Stad

Vilka externa risker är det primärt som kan påverka verksamheten?

Vilka möjligheter och hot kan anas vid horisonten till följd av omvärldsförändringar?

Vilka internt drivna risker uppstår till följd av den dagliga verksamheten?

Vilka huvudsakliga risker uppstår till följd av att nya strategier implementeras?

Förslag samlad riskbild 2023

	Nr	Risk
Styra, koordinera och ge förutsättningar	1	Kompetensförsörjning
	2	Otydlig styrmiljö
	3	Otillräcklig styrning digitalisering och IT
	4	Otillräcklig styrning miljö- och klimatprogrammet
	5	Brist på leverantörer
	6	Bristande måluppfyllelse i intentionen med ny organisation stadsutveckling
Stödprocesser	7	Implementering ny ekonomimodell
	8	Allvarlig cyberattack
	9	Bristande kontinuitetshantering samhällsviktig verksamhet

	Nr	Risk
Huvudprocesser	10	För långsam klimatanpassning
	11	Eftersläpande underhåll
	12	Möter inte Göteborgarnas synpunkter
	13	Den omfattande stadsutvecklingen
Oegentligheter	14	Brister i myndighetsutövningen
	15	Kränkningar, hot och våld inklusive otillåten påverkan
	16	Risk för oegentligheter

Hög Mellan Låg	
Sannolikhet	Konsekvens
4 Sannolik	Allvarlig
3 Möjlig	Kännbar
2 Mindre sannolik	Lindrig
1 Osannolik	Försumbar

Riskerna har värderats utifrån sannolikhet och konsekvens.

I bedömningen beaktas konsekvensen på flera års sikt, då det krävs ett långsiktigt strategiskt arbete.

Hållbar stad – öppen för världen

Förslag samlad riskbild 2023

Område/process	Beskrivning av risk	Risk nivå	Förslag intern kontrollplan	Förslag åtgärdsplan	Ansvarig
Styra, koordinera och ge förutsättningar	3. Otillräcklig styrning digitalisering och IT Stadens nya riktlinje avseende digitalisering och IT ställer krav på att nämnden ska planera organisationens digitala utveckling. Systemmiljön som stadsmiljöförvaltningen har upplevs som otillfredsställande, ålderdomlig och fragmenterad. Tillgång till data är en förutsättning för att driva digitalisering utifrån interna och externa krav.			- Implementera förstärkt IT-organisation - Ta fram plan och strategier för IT och digitalisering - Implementera systemförvaltningsmodell (PM3) för att säkerställa en organisation och styrning - Etablera process för prioritering av IT- och digitaliseringsportfölj	AC Utveckling och styrning Verksamhetsområdeschef IT
Styra, koordinera och ge förutsättningar	4. Otillräcklig styrning miljö- och klimatprogrammet I Göteborg står vägtrafiken för det enskilt största bidraget till höga halter av luftföroreningar på platser där människor bor och vistas. Målen i miljö- och klimatprogrammet behöver integreras i den övergripande och långsiktiga styrningen av stadsutvecklingen och befintlig stad. Åtgärder behövs vidtas nu om vi ska ha en chans att nå målen. Det finns stora målkonflikter mellan tillväxt och miljö som behöver adresseras. <i>I budgeten har stadsmiljönämnden i uppdrag att stärka strategiarbetet inom Göteborgs stads miljö och klimatprogram. Vidare lyfts att trafikstrategin ska ligga i linje med miljö- och klimatprogrammet.</i>			- Sammanställ stadsmiljöförvaltningens miljöpåverkan - Implementera stadens miljöledningssystem. Systemet stödjer en integrering med ordinarie verksamhetsplanering så att identifiering och prioritering av åtgärder blir en del i förvaltningens planering och uppföljning.	AC Planering och investering AC Utveckling och styrning

Förslag samlad riskbild 2023

Område/process	Beskrivning av risk	Risk nivå	Förslag intern kontrollplan	Förslag åtgärdsplan	Ansvarig
Styra, koordinera och ge förutsättningar	5. Brist på leverantörer Stadsmiljöförvaltningen har utmaningar med brist på leverantörer som beror på både externa och interna faktorer. Brist på förare till serviceresor och en överhettad bygg- och anläggningsmarknad är exempel på externa faktorer. Internt lyfts brist på ramavtal, krav i upphandlingar som gör att vi får få anbud, bristande styrning vad gäller direktupphandlingar samt överlag otillräckligt strategiskt arbete.			- Strategi avseende väsentliga inköp - Vidareutveckla upphandlingsplanen - Förtydliga inköpsstyrningen/direktupphandlingar - Ta fram indikatorer för att följa utvecklingen	AC Utveckling och styrning
Styra, koordinera och ge förutsättningar	6. Bristande måloppfyllelse i intentionen med ny organisation stadsmiljö Förändringen ska bidra till ökad effektivitet och transparens i arbetet med stadsutveckling för boende, besökare och näringsliv. Det finns en risk att det kommer ta längre tid att nå effekterna av omorganisationen än vad politiken och övriga intressenter förväntar sig. Det behöver definieras kriterier för att mäta effektivitet och transparens inom stadsmiljöförvaltningens verksamhet.			- Ta fram definition av effektivitet och transparens för stadsmiljöförvaltningen - Inventera och ta del av tidigare mätningar - Ta fram delmål, handlingsplan och indikatorer för uppföljning	Förvaltningsdirektör med stöd av ledningsgrupp

Förslag samlad riskbild 2023

Område/process	Beskrivning av risk	Risk nivå	Förslag intern kontrollplan	Förslag åtgärdsplan	Ansvarig
Stödprocesser	7. Implementering ny ekonomimodell Den köp och sälj modell som funnit tidigare mellan trafikkontoret och park- och naturförvaltningen ska ersättas med en ny ekonomimodell. Det innebär en ökad risk för otillräcklig ekonomisk styrning under implementeringen.			- En djupare analys av utfall mot budget vid uppstart av stadsmiljöförvaltningen	AC Ekonomi
Stödprocesser	8. Allvarlig cyberattacker Säkerhetsläget i allmänhet och en märkbar ökning av cyberattacker i Sverige och vår omvärld innebär att denna risk ökar i sannolikhet. Områden som är centrala i det förebyggande arbetet är behörighetsstyrning, inloggningsrutiner, nivå på övervakning samt rutiner för incidentrapportering.		Stickprov behörigheter Översyn av rutin för behörighetskontroller	- Stärk kontroll av behörigheter och inloggningsrutiner - Se över nivå på övervakning - Rutiner för incidentrapportering - Kontinuitetsplaner IT för samhällsviktig verksamhet	AC Utveckling och styrning

Förslag samlad riskbild 2023

Område/process	Beskrivning av risk	Risk nivå	Förslag intern kontrollplan	Förslag åtgärdsplan	Ansvarig
Stödprocesser	9. Bristande kontinuitetshantering samhällsviktig verksamhet Under 2022 har fokus på säkerhet och beredskap ökat markant mot bakgrund av utvecklingen i vår omvärld. Under 2022 har arbetet med höjd beredskap identifierat vilken verksamhet som är mest prioriterad. Det fortsatta arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen kommer ytterligare tydliggöra behov av att stärka kontinuitetshanteringen. Det är väsentligt att identifierade åtgärder genomförs och följs upp samt integreras i den ordinarie uppföljningen.			- Utifrån genomförd risk- och sårbarhetsanalys ta fram handlingsplan för 2023 i nära dialog med verksamheten - Genomföra handlingsplan för 2023	AC Utveckling och styrning Berörda AC

Förslag samlad riskbild 2023

Område/process	Beskrivning av risk	Risk nivå	Förslag intern kontrollplan	Förslag åtgärdsplan	Ansvarig
Planera för utveckling av befintlig stad	10. För långsam klimatanpassning Effekter av klimatpåverkan kommer snabbare än stadsmiljöförvaltningen hinner anpassa och genomföra justeringar och utbyggnad av stadens infrastruktur, vilket kan påverka stadens infrastruktur. Klimatförändringar som medför skyfall, storm och hetta påverkar staden idag och vi ligger inte i fas med att möta detta i genomförande och planering. <i>I budgeten får stadsmiljönämnden i uppdrag att påskynda genomförande av åtgärder enligt handlingsplanen för klimatanpassning.</i>			- Förtydliga stadsmiljöförvaltningens ansvar för klimatanpassningsåtgärder och behov av samverkan - Integrera i den långsiktiga planeringen	AC Planering och investering
Förvalta stadens mark och anläggningar	11. Eftersläpande underhåll Trafikkontoret har bedrivit ett arbete med att ta fram långsiktiga strategier för verksamhetens samtliga verksamhetsområden i syfte att optimera förvaltningen och identifiera befintlig underhållsskuld. Arbetet syftar också till att vara ett underlag inför budgetprocessen kopplat till finansiering och behov av personella resurser. Stadsmiljöförvaltningen kommer även inkludera anläggningar från fastighetskontoret och park- och naturförvaltningen där man inte kommit lika långt i underhållsplaneringen. Det finns därmed en risk avseende underhållsbehovet.			- Inventera och inspektera anläggningar från park- och naturförvaltningen och fastighetskontoret - Omarbeta underhållsplaner och strategier - Tydliggör överlämning till förvaltning och synkning med planerade investeringar	AC Anläggning och Infrastruktur AC Utemiljöer och stadsliv AC Planering och investering

Hållbar stad – öppen för världen

Förslag samlad riskbild 2023

Område/process	Beskrivning av risk	Risk nivå	Förslag intern kontrollplan	Förslag åtgärdsplan	Ansvarig
Oegentlighet	14. Brister i myndighetsutövningen Risk att myndighetsbeslut och tillstånd beviljas på felaktig grund och att stadsmiljöförvaltningen inte följer de lagkrav som finns. Ökad risk i ny organisation när uppgifter ska lämnas över och delvis hanteras av ny personal.		Uppföljning av intern styrning och kontroll för följande områden: - Markupplåtelser - TA-planer Här har ett förbättringsarbete genomförts under 2022.	Översyn av intern styrning och kontroll för följande områden: - Färdtjänsttillstånd serviceresor - Parkeringstillstånd och övervakning - Nyttja offentlig plats (ledningslägen)	AC Anläggning och Infrastruktur AC Mobilitet och Serviceresor AC Utemiljöer och stadsliv
Oegentlighet	15. Kränkningar, hot och våld inklusive otillåten påverkan Medarbetare upplever otillåten påverkan från starka grupperingar i samhället, enskilda medborgare och politiker vilket kan resultera i kränkningar, hot och våld. Arbetet med att motverka otillåten påverkan bör ske inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet.		Se separat egenkontrollplan	- Fördjupad riskanalys för att identifiera vilka enheter som är mest utsatta (medarbetarenkät, riskanalyser SAM etc) - För utvalda enheter utbilda och genomför riskanalys samt ta fram handlingsplan för att stärka förebyggande åtgärder - Kommunicera vikten av att alla incidenter ska rapporteras och varför det är viktigt	AC Utveckling och styrning AC HR

Förslag samlad riskbild 2023

Område/process	Beskrivning av risk	Risk nivå	Förslag intern kontrollplan	Förslag åtgärdsplan	Ansvarig
Oegentlighet	16. Risk för oegentligheter Stadsmiljöförvaltningen är en stor beställare och har en stor mängd projekt och utför myndighetsutövning vilket kan innebära att stadsmiljöförvaltningen löper risk att utsättas för försök till oegentlighet. Stadsmiljöförvaltningen har också en omfattande egen regiverksamhet för drift och underhåll som innebär ytterligare risker avseende oegentligheter.		Se separat egenkontrollplan		AC Utveckling och styrning AC HR

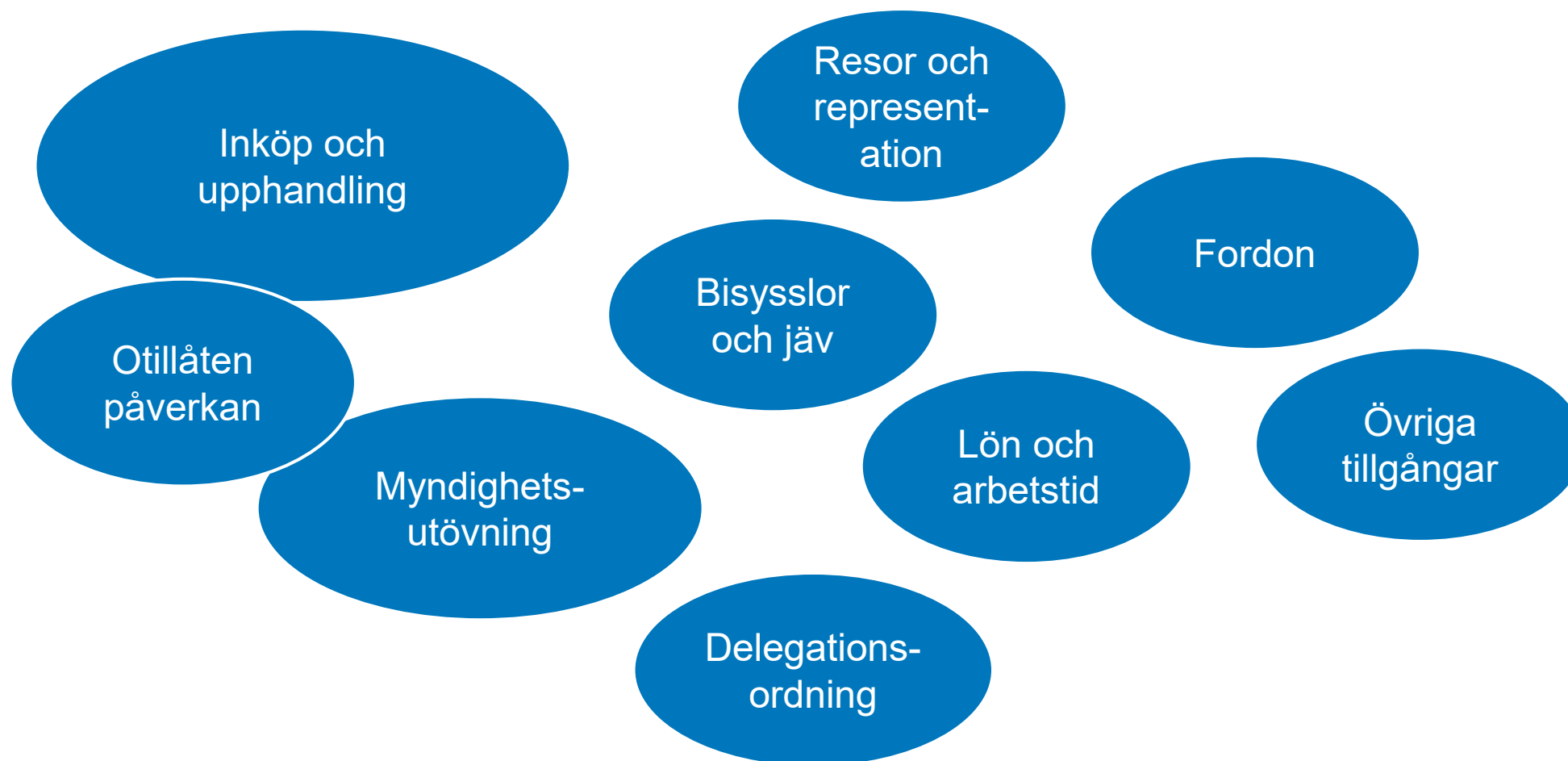
Förslag intern kontrollplan

Förslag intern kontrollplan 2023

Område/process	Beskrivning av risk	Kontrollbeskrivning	Ansvarig	När
Styra, koordinera och ge förutsättningar	Kompetensförsörjning Risk att vi inte har rätt och tillräcklig kompetens och resurser för vårt uppdrag. Det finns flera personalkategorier som är svår rekryterade både erfarna projektledare och specialister. Omorganisationer innebär generellt en ökad risk för högre personalomsättning.	Följ upp utfall av genomförda rekryteringar Följ upp personalomsättning och resultat från avslutningssamtal Genomförs två gånger: - Januari – Juni 2023 - Juli – November 2023	Verksamhetsutvecklare Risk i samarbete med HR	Januari – juni 2023 redovisas i delårsrapport augusti Juli – november 2023 redovisas i årsrapporten
Stödprocesser	Allvarlig cyberattack Säkerhetsläget i allmänhet och en märkbar ökning av cyberattacker i Sverige och vår omvärld innebär att denna risk ökar i sannolikhet. Områden som är centrala i det förebyggande arbetet är behörighetsstyrning, inloggningsrutiner, nivå på övervakning samt rutiner för incidentrapportering.	Stickprov behörigheter Översyn av rutin för behörighetskontroller	Verksamhetsutvecklare Risk i samarbete med IT	Redovisas i årsrapporten
Oegentlighet	Brister i myndighetsutövningen Risk att myndighetsbeslut och tillstånd beviljas på felaktig grund och att stadsmiljöförvaltningen inte följer de lagkrav som finns. Ökad risk i ny organisation när uppgifter ska lämnas över och delvis hanteras av ny personal.	Uppföljning av intern styrning och kontroll för följande områden: - Markupplåtelser - TA-planer Här har ett förbättringsarbete genomförts under 2022.	Verksamhetsutvecklare Risk i samarbete med berörda avdelningar.	Redovisas i delårsrapport augusti

Risk för oegentligheter

Identifierade riskområden oegentligheter

Egenkontrollplan oegentligheter

Område/process	Beskrivning av risk	Kontroller på plats	Egenkontrollplan	Ansvarig
Upphandling och inköp	- Anvisning för inköp och upphandling följs ej - Bristande uppföljning av leverantörer - Brist i leveranser - Otillåten direktupphandling - Bristande styrning inköp - Hantering av konsulter - Bristande kontroller av leverantörsfakturor	- Stödprocess Beställa och upphandla tjänster och varor (TK) - Trafikkontorets anvisning för upphandling och inköp - Trafikkontorets rutin för beslut om inköp - Uppföljning avtalstrohet (Ekonomi och Upphandling 2 ggr per år) - Beställning och attestdelegation	- Ta fram metod för uppföljning av inköp och upphandling - Genomför uppföljning enligt ovan två gånger per år - Genomför minst 2 uppföljningar av leverantörer/projekt	Verksamhetsutvecklare Risk i samarbete med Ekonomi, Upphandling och verksamhetsområde Investering
Myndighets-utövning	- Otillåten påverkan - Myndighetsbeslut följer inte lagstiftningen - Ensamhandläggning - Bristande rutiner och arbetssätt - Tillämpning delegationsordningen	Kartläggs under 2023	Ingår i nämndens interna kontrollplan 2023, kommer sedan lyftas in i denna plan.	
Bisysslor och jäv	- Rutin för bisyssla följs ej - Jäv vid rekrytering - Jäv vid inköp och upphandling - Jäv vid myndighetsutövning - Risk för vänskapskorruption vid långvariga affärsförbindelser	- Trafikkontorets rutin för bisyssla - PONF rutin för bisyssla - Anmälan om bisyssla (mall) - Bisyssla ingår i mall för medarbetarsamtal - Anmälan om jäv rekrytering (mall) - Trafikkontorets anvisning för upphandling och inköp - Information om oegentligheter (TK)	- Ta fram metod för uppföljning av bisysslor och jäv - Genomför uppföljning en gång per år	Verksamhetsutvecklare Risk i samarbete med HR och Upphandling.

Egenkontrollplan oegentligheter

Område/process	Beskrivning av risk	Kontroller på plats	Egenkontrollplan	Ansvarig
Representation och resor inkl muta	- Anvisning för representation följs ej - Anvisning för resor och möten i tjänsten följs ej	- Anvisning för representation (TK) - Anvisning för resor och möten i tjänsten TK) - Trafikkontorets anvisning mot oegentligheter - Park och natur, rutin för inköp av livsmedel samt vid representation - Ekonomiavdelningen genomför stickprovskontroller	Stickprovskontroll konto för representation, konferenser och resor	Verksamhetsutvecklare Risk i samarbete med Ekonomi och HR
Delegationsordning	Delegationsordningen följs inte - Felaktig beslutsfattare, delegation saknas - Alla delegationsbeslut rapporteras inte till nämnden - Delegationsbeslut rapporteras för sent - Delegationsbeslut bristande dokumentation	- Delegationsordning - Beslut om vidaredelegering - Instruktion för anmälan om delegationsbeslut	- Ta fram metod för uppföljning delegationsordningen - Genomför uppföljning enligt ovan två gånger per år	Verksamhetsutvecklare Risk i samarbete med Ärendebereidning

Egenkontrollplan oegentligheter

Område/process	Beskrivning av risk	Kontroller på plats	Egenkontrollplan	Ansvarig
Otillåten nyttjande av fordon	- Fordon utnyttjas för privat bruk - Bensinkort utnyttjas för privat bruk - Otillräcklig styrning av fordonsparken (cirka 170 fordon) avseende behov och anpassningar av fordon	- Park- och naturförvaltningens rutin för ISA och digital körjournal - Park- och naturförvaltningens rutin för verksamhetsfordon - Uppföljning av "taggning" per bil (körjournal) – cirka 4 ggr per år - Drivmedelsuppföljning – rätt bränsle HWO – 1 ggr per månad, drivmedelsförbrukning 1 ggr per år - Bilar som kör under 50 mil samt genomsnittsmil per fordon - Utveckling av fordonsparken (antal fordon och fossilfrihet)	Fastställa vad som ska följas upp samt frekvens och krav på åtgärder Följa upp två gånger per år	Verksamhetsutvecklare Risk i samarbete med verksamhetsutvecklare Drift och underhåll
Otillåten nyttjande av tillgångar	- Bristande kontroll över lager såsom mark sten mm - Bristande kontroll över förråd (verktyg, kemikalier, arbetskläder mm)	Ska kompletteras	Fastställa vad som ska följas upp samt frekvens och krav på åtgärder Följa upp två gånger per år	Verksamhetsutvecklare Risk i samarbete med verksamhetsutvecklare Drift och underhåll
Lön och arbetstid	- Risk för felaktiga löneutbetalningar - Risk för utnyttjande av arbetstid	- Chefernas kostnadskontroll - HR kontroller vid löneutbetalning (alt Intraservice)	Fastställa vad som ska följas upp samt frekvens och krav på åtgärder Följa upp två gånger per år	Verksamhetsutvecklare Risk i samarbete HR

Egenkontrollplan oegentligheter

Område/process	Beskrivning av risk	Kontroller på plats	Egenkontrollplan	Ansvarig
Otillåten påverkan	Medarbetare upplever otillåten påverkan från starka grupperingar i samhället, enskilda medborgare och politiker vilket kan resultera i kränkningar, hot och våld. Arbetet med att motverka otillåten påverkan bör ske inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet.	Trafikkontorets handbok för personsäkerhet	Uppföljning av anmälningar i IA avseende otillåten påverkan för att säkerställa att dessa hanterats rätt vad gäller analys och åtgärder.	Verksamhetsutvecklare Risk i samarbete HR

Kontakt

Ingela Thörnqvist

ingela.thornqvist@stadsmiljo.goteborg.se

Stadsmiljöförvaltningen, Göteborgs Stad